Poštnina plačana v gotovini. Posamezna številka 1.25 Din.

DELAVSKA POLITIKA

Uredništvo in uprava:
Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana VII, Zadružni dom — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Del. dom.
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za inozemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socijalne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. Debelo tiskana beseda stane Din 1.—. Malih oglasov trgovskega značaja, stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust. Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 23. Sobota, 21. marca 1931. Leto VI.

Delavska Kulturna Zajednica Jugoslavije

Aktivna udeležba delavskih sportnih organizacij iz Jugoslavije na Mednarodni delavski olimpijadi na Dunaju.

Konferenca delavskih kulturnih organizacij v Zagrebu.

V nedeljo, dne 15. marca 1931 so se v Zagrebu sestali delegati **vseh delavskih kulturnih in sportnih zvez,** ki obstoje v državi, to je **Splošne delavske kulturne in telovadne zveze »Svoboda«** s središčem v Ljubljani, **Centrale za Radničko Vaspitanje** v Beogradu in **Saveza Radničkih Kulturnih i Sportskih Organizacija** v Sarajevu. — Prišli so naslednji sodrugi: za »Svobodo« Štukelj, dr. Jelenec in Stanko, za »Centralo« dr. Živko Topalović in za bosanski »Savez« Raušer, Brajković in Južnić iz Sarajeva. Prisostvovali so tudi zastopniki centrale **»Prijatelja Prirode«.**

V razgovorih, ki so se vršili dopoldne in popoldne, se je ugotovilo popolno soglasje glede potrebe lastne delavske kulturne organizacije, ki mora temeljiti na načelu enotnosti, kakor je enoten cel delavski razred v državi.

Na podlagi ugotovljenih načel in dejstev so udeležene kulturne in sportne zveze sklenile ustanoviti skupen centralni delavski kulturni in sportni forum z imenom **Delavska Kulturna Zajednica Jugoslavije,** ki bo reprezentiral kulturni in sportni pokret delavstva kot nedeljive celote na zunaj, napram javnosti in napram centralnim oblastvom. Kompetenca Zajednice se razteza na celi državni teritorij. Ako bi se pa v pokrajinah, kjer kulturni pokret še ni organiziran, ustanovile kulturne in sportne zvezne organizacije, jim je dana možnost, da vstopijo v Zajednico, ako se z njo strinjajo glede ciljev, metod dela in odnosov do svobodnih delavskih organizacij. V predstavništvo Zajednice odpošlje vsaka izmed udeleženih zvez po dva delegata.

Razen tega se je na konferenci razpravljalo o udeležbi delavstva iz Jugoslavije in o aktivni udeležbi delavskih sportnih organizacij na **Mednarodni delavski olimpijadi,** ki se bo vršila meseca julija t. l. na Dunaju. Dogovorili so se primerni sklepi.

*

Pričakovati je, da pomenjajo sklepi zagrebške konference važen korak h konsolidaciji svobodnega delavskega pokreta v državi. Svobodne strokovne organizacije so se že pred leti združile. Sedaj prehaja k združitvi tudi kulturni pokret. Tudi v tem oziru koraka zavedno delavstvo daleč spredaj. Meščanske stranke in njihovi priveski sicer mnogo govore o jugoslovanstvu, k zedinjenju pa jih mora priganjati policija.

Kaj bo s svetovno razorožitvijo?

Lord Cecil je optimist.

Angleški strokovni izvedenec v razorožitvenem vprašanju, je rekel te dni v nekem svojem govoru, da so se mednarodne politične razmere vidno izboljšale. Po njegovem mnenju bo mogoče na podlagi komisijskega razorožitvenega načrta res v kratkem času sklicati temeljito prirejeno mednarodno konferenco. Anglija iskreno želi, da se na konferenci ne sklenejo samo omejitve oboroževanja, nego naj se ukrene dejanska razorožitev. Želeti pa je, da bi se izprva omejilo oboroževanje vsaj za 25 odstotkov, kar bi potem nedvomno vedlo do popolne razorožitve.

Danska se prva razoroži.

Delo socialistične vlade v kulturni državi.

Danska državica ni velika; vsekakor pa je kulturno in gospodarsko med najbolj razvitimi državami v Evropi. Ta mala državica je po sedemletnem trdem boju sklenila zakon o razorožitvi na kopnem in na morju, čeprav je imela mnogo notranjepolitičnih in zunanjepolitičnih težkoč.

Spričo današnjega še vedno javnega mnenja, da dela mir le tisti, ki se oborožuje, so bila tudi na Danskem glede tega vprašanja jako cepljena do zadnjega časa. Danski kralj Kristjan deseti je napreden človek in je že ob svojem nastopu leta 1912 rekel, da hoče vladati v duhu napredka in doprinesti po mnenju drugih držav največjo žrtev. Mislil je s tem razorožitev, za katero so se socialisti borili že takrat. Kralj Kristjan je tudi naklonjen vsem modernim reformam, ki streme za splošnim blagostanjem.

Socialni demokrati so na Danskem postajali naglo jaka stranka. Že med vojno so računali s tem, da dobe v doglednem času v parlamentu (folketingu) večino. Iz tega razloga so že med vojno z ozirom na vojne grozote sklenili poseben program za Dansko, v katerem je bila ena glavnih točk — razorožitev. V tem pravcu je delavska stranka vršila naslednja leta propagando za svoj program.

Po vojni so nastale tudi na Danskem nezdrave politične razmere. V Šlezviku se je razvil nemški nacionalni šovinizem, ki je obenem s konservativci nekaj let motil mirni notranji razvoj Danske.

Pri volitvah v parlament l. 1924 pa je zmagala socialistična stranka z ogromno večino ter sestavila aktivno homogeno vlado. In prvi predlog starega borca v socialističnem gibanju Stauninga v parlamentu je bil, da naj se Danska prva razoroži v zgled drugim državam.

Evropske države in državice, ki žive v imperialističnem duhu svoj razvoj in ki se še niso otresle srednjeveškega roparskega viteštva, te socialistične iniciative na Danskem niso mogle umeti ter še vedno nestrpno čakajo, da se Danska poruši. In vendar je ta strah prazen. Danska je s tem svojim ukrepom odpravila veliko breme, osvobodila tisoč svojih državljanov tlake, odpravila mrtve investicije kapitala v oboroževanju ter ta kapital in delovno silo vrnila gospodarstvu.

Po današnjem razpoloženju niti evropske države niti prekooceanske ne kažejo pravega razumevanja za ta problem, ki ga je rešila napredna in kulturna Danska, ki nima imperialističnih namenov. Danska ne misli na oboroženo silo, ne na gospodarske vojne, ampak zgolj na sporazum s sosedi. Danska nima strahu pred sosedi, ker hoče živeti v miru s sosedi.

To je predvsem tista velika razlika, ki je omogočila mali Danski, da je prva med državami sklenila, in sicer svojevoljno, razorožitev.

Ta uspeh je delo danske socialistične stranke v kulturno in gospodarsko razviti Danski.

— — —

Carinski mir v nevarnosti.

Evropske države še niso zrele za sodelovanje.

Gospodarska konferenca glede carinskega sporazuma je zborovala dva dni in ni prišla do povoljnega sklepa.

Na konferenci so končno podpisale države, ki so že ratificirale trgovsko konvencijo, zapisnik, v katerem izjavljajo, da konvencija še ne stopi v veljavo.

Srednjeevropske države se tolažijo s tem, da bodo gospodarsko vprašanje uredile med seboj, kar pa ne pomeni temeljite rešitve tega vprašanja.

Gospodje diplomati in politiki ne marajo carinskega miru?

— — —

Macdonald za strankino disciplino.

Le popolna sloga v stranki lahko prepreči reakcijo.

Na velikem shodu angleške delavske stranke je govoril tudi predsednik vlade Macdonald. V svojem govoru je omenjal pomisleke nekaterih članov delavske stranke proti delovanju vlade ter odločno grajal pojavljajoče se pomanjkanje strankine discipline. Rekel je, da je prišel čas, ko se mora v težkem boju z reakcijo vsakdo zavedati, da je disciplina potrebna. Volilci delavske stranke morajo strogo paziti na izvoljene poslance, da se povsem podrejajo strankini disciplini in ne mučijo članov delavske vlade z raznimi intervencijami, ki niso v skladu s politiko parlamentarnega kluba.

Očitek Macdonalda je predvsem naperjen proti znanemu poslancu Mosleyu, ki je zapustil delavsko stranko in snuje sedaj svojo stranko še z nekaterimi prijatelji. Disciplina angleške delavske stranke pa ne sloni na »simpatantih« iz meščanskih vrst, ampak na velikih strokovnih organizacijah, ki bodo vsekakor poslušale in ubogale Macdonaldov apel.

Razpad angleške liberalne stranke?

Velika avtoriteta delavske vlade.

Nova politika angleške delavske vlade, s katero se stari liberalci in konservativci ne morejo sprijazniti, povzroča v vseh strankah precejšnjo krizo, ki je najbolj prizadela liberalno stranko. V liberalni stranki imajo tri smeri: ena zahteva takojšen odstop delavske vlade, ena popolno neodvisnost liberalne stranke in tretja smer, kateri pripada tudi Lloyd George, pa hoče vstopiti v delavsko vlado in sodelovati z njo. Liberalno časopisje odločno zahteva, da se sklene med delavsko stranko in liberalno zakonodajni program ter podpre delavsko vlado.

Španski vojaški revolucijonarji obsojeni.

Vojno sodišče na Španskem je obsodilo na smrt kapetana Sedílesa, štiri njegove tovariše pa na dosmrtno ječo. Pri tem procesu je bilo obtoženih 81 častnikov, ki so se udeležili zarote v Jaci. Pričakuje se, da bo kralj pomilostil tudi kapetana Sedilesa.

Fašistični umori v Nemčiji.

Krvavi obračuni narodnih socialistov s političnimi nasprotniki.

Podobna podivjanost se poraja v Nemčiji, kakor jo že poznamo iz Italije in Bolgarije. Po sklepu miru je bil umorjen Erzberger, potem Rathenau. Oba atentata in še druge so izvršili desničarski strankarji. Zadnje mesece pa se politični atentati kar vrste. Doslej so se umori izvrševali večinoma po shodih in obhodih. V najnovejšem času se je pa značaj krvavih zločinov izpremenil v toliko, da se zločini ne izvajajo v slučajnih konfliktih, ampak zločinci moré določene funkcionarje po gotovem načrtu. Nedavno je bil v Hamburgu ustreljen vladni svetnik Lassally, zadnjo nedeljo pa je bil umorjen komunistični voditelj Henning. Obakrat so morilci nacionalni socialisti. Ti atentati, ki niso edini, so znak moralne propalosti nemškega fašističnega gibanja.

Večerni list berlinskega »Vorwärtsa« pripominja k hamburškim atentatom:

»Hamburški atentati kršijo prisego, ki jo je podal Hitler pred državnim sodiščem v Lipskem. Ali je to še legalnost, če se pošilja oborožene, organizirane tolpe nad politične nasprotnike? Tu ne gre več za v agitaciji učinkujoča dejanja, ampak za povsem hladnokrvno izvršene politične umore. Kako je s Hitlerjevim zatrjevanjem, da ne sme biti noben nacionalni socialist oborožen? To zatrjevanje ima le namen, odvrniti odgovornost od intelektualnih povzročiteljev za nacionalno-socialistične krvoločnosti. Če Hitler po izvršenem dejanju morilce zatajuje, ne more tako ravnanje slabe vesti zmanjšati odgovornosti. Odgovornost obremenjuje nacionalno-socialistično stranko, obremenjuje nacionalno-socialistično državno-zborsko frakcijo. To so posledice, ker so nacionalni socialisti (hakenkreuzlerji) zapustili parlament. Zapustili so tla legalnega političnega udejstvovanja. Z revolucionarnimi gestami in govorancami so se igrali — njih pristaši pa jih jemljejo resno.«

Umor Henninga se je izvršil z neverjetno drznostjo. V soboto ponoči se je vozil Henning s svojimi sodrugi v avtomobilu iz okolice. Na postaji Ochsenwärder stopijo še tri osebe v avtomobil ter sedejo poleg izhoda, Henning pa je sedel v bližini šoferja. Ko je voz odpeljal iz kraja, vstanejo nenadoma one tri osebe, dvignejo samokrese ter zakriče pasantom »roke kvišku«. Dve izmed navedenih oseb stopita k Henningu ter ga vprašata, če je on, André, član komunistične stranke. Z orožjem sta ga prisilila, da je pokazal papirje. »Torej Henning si ti, prav tebe iščemo,« sta mu rekla. Takoj nato je počilo več strelov in Henning se je zgrudil po tleh, ranjen v glavo in prsi. Henning je bil star 40 let.

Hitler je zapovedal izključitev treh atentatorjev, ki se nahajajo že v zaporih, iz stranke.

Naravno je, da to divjaštvo ustvarja razburjenje v Nemčiji, kateremu bo nedvomno sledilo iztreznjenje in zmagala demokratična miselnost.

Čehoslovaški poslanik v Rusiji. Za čehoslovaškega poslanika v Rusiji je bil imenovan slovaški socialni demokrat in bivši minister dr. Markovič.

Švicarska socijalna demokracija napreduje.

V Zürichu, na sedežu Socialistične delavske internacionale, so si socialisti priborili večino v občinskem svetu.

V Zürichu so imeli v nedeljo občinske volitve, pri katerih so socialni demokrati dobili večino. V občinsko upravo je bilo izvoljenih 5 socialnih demokratov in 4 meščani, čeprav so dobili socialni demokrati 20% več glasov, kakor meščani.

Pri volitvah v veliki mestni svet, ki šteje 125 članov, so dobile meščanske stranke le 56 članov (doslej 61), dočim so jih dobili socialni demokrati 63 (prej 59). S tem so dobili socialni demokrati absolutno večino, ki so jo imeli prej le s komunisti (prej 5, sedaj 6 mandatov).

Divjaške volitve v Bolgariji.

Izginuli kandidati opozicijskih strank.

Političnih razmer v Bolgariji je nedvomno kriva gospoda, ki je na oblasti. Razvnele so se pa strasti zlasti sedaj v volilni borbi. Volitve v Bolgariji so že od nekdaj na slabem glasu; pri sedanjih volitvah pa nastopajo vladne stranke nasilno, brutalno in krvavo. Predvsem izvajajo nasilstva nad opozicijonalnimi poslanci. Vladni strankarji enostavno vdirajo ponoči v stanovanja opozicijonalnih kandidatov ter jih odpeljejo z avtomobili neznano kam. Poročila navajajo doslej tri odvedene kandidate.

Ministrski predsednik Ljapčev, interpeliran zaradi teh dogodkov, pa kratko izjavlja, da mu o tem ni nič znanega.

Če pojde Bolgarija po tej poti dalje, mora priti tam do močnih političnih pretresljajev. Meščanstvo v Bolgariji bo moralo nehati z barbarizmom in medsebojnim efijaltstvom.

Stalin je zopet izvoljen

Vse ostane pri starem.

Moskovski sovjetski kongres je bil prejšnji petek zaključen. Po sprejemu številnih resolucij je kongres volil svoj iz dveh zbornic obstoječi centralni izvršni odbor, ki šteje 469 članov unijskega sveta in 137 članov narodnostnega sveta. Med izvoljenimi so Stalin, Molotov, Vorošilov, Kalinin, Kaganovič, Ordšonikise, Postykov, Rudsutak, Krupskaja, Janukidse in drugi. Za predsednike so bili izvoljeni v centralnem izvršnem odboru Kalinin, Petrovski, Červjakov, Mussabekov, Hodžajev, Aitakov in Nusratulla; za tajnika Jenukidse. — Predsedstvo centralnega izvršnega odbora šteje 27 članov in 23 namestnikov.

Ženevska konvencija.

Konvencijo je podpisalo 26 držav — ratificiralo pa samo 13.

Na konferenci gospodarske komisije, ki je pričela v pondeljek v Ženevi zborovati, bodo obravnavali naslednja vprašanja: 1. uveljavljenje trgovske konvencije z dnem 30. marca 1931; 2. angleško-holandski predlog za uvedbo takojšnjih pacijelnih ali regionalnih obravnav glede postopnega znižavanja carinskih tarif; 3. uvedba preferencialnega postopanja z žitnimi prebitki vzhodne Evrope; 4. propagiranje konvencije iz leta 1927 za odpravo in omejitev uvoznih in izvoznih carin.

Tozadevna seja meseca novembra se ni prav obnesla.

V pondeljek torej prične zborovati komisija tretjič. Od 26 držav, ki so podpisale konvencijo, jo je ratificiralo samo 10 držav do novembra, sedaj je število teh držav naraslo na 13. Nemčija in Francija jo v kratkem podpišeta.

Komisija ima namen veljavnost konvencije podaljšati, če bi je tudi na tej seji morala odgoditi.

Glasovanje o volilni reformi v angleški zbornici.

Privilegij vseučilišč ostane.

Pri glasovanju o angleški volilni reformi je ostal člen 4. zakonskega načrta v manjšini. Za odpravo virilnega glasu vseučilišč je glasovalo 242, proti odpravi 246 poslancev.

Vlada iz tega glasovanja ne bo izvajala političnih konsekvenc.

Doma in po svetu.

Ubogo socijalno zavarovanje. Časopisi so danes velika trobenta za javno propagando. Ustvarjajo se karteli in družbe, ki pokupijo cele vrste časopisov z najlepše zvenečimi naslovi ter prodajajo potem v njih kolonah za dober denar ali v obrambo svojih privilegijev prostor, ki naj preparira javno mnenje, če treba, tudi za največje teoretske ali filozofske nezmiselnosti. Pri nas tvori prav sedaj tako vprašanje revizija socijalnega zavarovanja. Gospodarstvo ne prenese socijalnega zavarovanja, pravijo. Kaj pa, če ni za naše razmere preveč industrije in preveč trgovin in če manjka prave gospodarske politike; ali če morda podjetniški špekulanti zahtevajo prevelike nekrščanske in nezaslužene dobičke? Ta vprašanja bi bila važna. Konkurzov in konkurznih goljufov je bilo tudi takrat dovolj, ko socijalnega zavarovanja še ni bilo. In raztrga naj se socijalno zavarovanje na tisoč koscev? Kakšna je tu delodajalska logika o komercializaciji teh ustanov. Računajo pač s tem, da je javnost pohlepna po oblasti. In čim več bo zavarovanj, tem več bo oblastnikov. A glavni namen pa je, doseči s tem možnost, da se socijalno zavarovanje čimbolj poslabša, lepo polagoma, kljub temu, da ima delavstvo pravico do zgraditve zadostnega socijalnega zavarovanja za bolezen, nezgodo, starost in onemoglost ter nezaposlenost. A, kaj gospodi za pravice delavstva! Dobiček, dobiček, kaj življenje stotisočev delavcev!

Saj delavce nič ne stane, če malo več delajo ... Tako se je izjavil ravnatelj večjega podjetja pri mezdni razpravi. Seveda kapitalista nič ne stane, če delavec dvajset let poprej pogine. Tempo, ki je sedaj zavladal v raznih podjetjih z namenom, povečati storitev, nujno zahteva skrajšanje delovnega časa, sicer mora še tako zdrav delavec telesno propasti, kajti skrbi se samo za nove stroje, ne skrbi se pa sočasno tudi za delavčevo zdravje, stanovanje itd. Novi stroji tudi ne konsumirajo prahu in smradu, nasprotno, še več ga je po obratih. Moralo bi se že enkrat skrbeti za to, da bi se pri tej modernizaciji zadostilo tudi vsem predpisom higijene. Značilna pa je izjava enega glavnih faktorjev večjega podjetja, ki je pripomnil na zaupnikove trditve, da bo treba v raznih obratih podjetja misliti na to, da se upelje šesturni delovnik: Slišite, kaj mislite, da se v vsakem obratu da s skrajšanim delovnim časom znižati brezposelnost; premislite le, saj je sicer človeško, toda resnično, je rekel, da bi delavci v šestih urah v akordu napravili nič manj kakor naredijo v osmih urah, povečala bi se s tem le produkcija in nastala bi še večja anarhija in brezposelnost, ker blaga itak ni moč razpečati. Značilen odgovor onim delavcem, ki se niso še dokopali do spoznanja, značilen pa tudi iz vidika kapitalističnega naziranja. On se noče odreči horendnim dobičkom, kaj sta mu mar človek ter brezposelnost, zakaj naj bi se skrajševal delovni čas in povečala produkcija, glavno so visoke cene in visok dobiček. Vsemu delavstvu, zlasti pa akordantom, je ta izjava važen opomin. Nič ne pomaga garati, plača bo ostala majhna, pa če še več narediš, vse dotlej, dokler ne bo tako čvrste organizacije, da bodo delavci lahko izvojevali njim pripadajoči delež od nadvrednosti.

Bombni atentat v Beogradu. V Beogradu je nekdo nastavil tri bombe. Dve je položil v Nemanji ulici, eno pa na vogalu te in Zrinjskega ulice. Eksplozije so se pripetile med 4. in 5. uro zjutraj. Majorja Rekalova, ki je pregledoval tretjo bombo, je ta ob eksploziji težko ranila. Druge škode ni bilo. »Avala« meni, da imajo te bombe le demonstrativen značaj.

Major Rekalov podlegel poškodbam. V sredo, dne 18. marca je v beograjski bolnici podlegel ranam major Rekalov, katere je zadobil pri eksploziji bombe.

Popravek. V članku »Čudna tišina« zadnje »Delavske Politike« v tretjem odstavku se mora glasiti drugi stavek: Ej, samo zato, da s tem dokažemo, da so naše **delodajalske** korporacije razredne ...« — Torej, v tem stavku gre za delodajalske korporacije, ki se popolnoma emancipirajo od delavskih korporacij ter odklanjajo celo razgovore. To je, stoje na svojem razrednem stališču.

Belgijsko poslaništvo namerava prirediti s sodelovanjem agencije »Putnik« skupno potovanje v Belgijo ob priliki velesejma, ki se bo vršil v Bruxelles-u od 8. do 22. aprila t. l. Udeleženci potovanja, ki bo trajalo 12 dni, bodo deležni brezplačnega vizuma in velikega popusta v cenah pri potovanju in v hotelih. Legitimacije za udeležence se dobe pri belgijskem poslaništvu v Beogradu in belgijskem konzulatu v Ljubljani in Zagrebu.

Za XII. dražbo kož divjadi, ki jo priredi »Divja koža« dne 23. t. m. na ljubljanskem velesejmu, so lovci pokazali veliko zanimanje in poslali toliko blaga, da bo dražba res bogato založena. Najavljeno je tudi zelo veliko inozemskih kupcev.

Še ga bomo pili! Tako je najbrže rekel, kdor se rad naslaja z zlato vinsko kapljico, ko je čital, da so v Reko pripeljali en milijon litrov ruskega vina s Krima. Vino namreč prodajajo Rusi po 90 par liter. V Nemčiji so prodali Rusi že tri milijone litrov svojega vina. — Da, da, to je konkurenca! Ali z bojkotom in carino se takih »dumpingov« ne da ubiti. Treba je pričeti drugačno novo narodnogospodarsko politiko.

*

V Budimpešti tudi zapirajo komuniste. Policija v Budimpešti je izsledila tajno tiskarno, iz katere so se širili mnogoštevilni komunistični letaki. Ob tej priliki je bilo aretiranih sedem oseb iz vrst inteligence. Voditeljica organizacije je bila mlada deklica iz imovite rodbine. Glavni krivci priznavajo, da so imeli namen organizirati nasilen prevrat ter da so dobivali navodila iz Rusije.

Bivši avstrijski kancler dr. Seipl, ki se je zdravil v južnih deželah, se je dne 17. t. m. zopet vrnil na Dunaj. Zaradi okrevanja se vrne zopet na Tirolsko.

Bivši socialno-demokratični nemški kancler Hermann Müller je bil že

---

A. G. Čehov:

V temi.

Vražja muha. Nekako srednja, ne velika, ne majhna, se je zaletela v nos državnega pravdnika Gagina. Kdo ve, ali jo je prinesel spak iz radovednosti ali iz lahkomiselnosti, morda pa tudi zaradi teme. Eno je pa gotovo — nos ni prenesel prisotnosti tujega telesa in je dal znamenje za kihanje. Gagin je kihnil, kihnil je z občutkom in tako glasno, da se je kar postelja stresla. Gaginova žena, debeluhasta plavolaska Marja Mihajlovna, se je tudi zdrznila in zbudila. Pogledala je v temo, vzdihnila in se obrnila na drugo stran. Čez pet minut se je znova prebudila, zdrznila se je in tesneje zatisnila oči, toda zaspati ni mogla več. Nekaj časa se je premetavala po postelji in vzdihovala, potem je pa zagodrnjala na moža, zlezla iz postelje, nataknila copate in stopila k oknu.

Zunaj je bila tema. Videle so se samo temne krone košatih dreves in strehe bližnjih hiš. Na vzhodu je bil že napočil dan, toda prvo jutranjo zarjo so v naslednjem hipu zagrnili oblaki. V zraku, spečem in zastrtem v temo, je visela tišina. Molčal je tudi nočni čuvaj, ki dobiva plačo za to, da z udarci po deski kali nočni mir. Molčal je tudi vrabec, edini ptič, ki se ni zbal soseščine velemestnih letoviščarjev.

Grobno tišino je prekinila sama Mihajlovna. Stala je pri oknu in zrla na dvorišče. Kar je presenečeno vzkliknila. Zdelo se ji je, da se plazi nekdo od cvetličnjaka proti domu. Prvi hip je pomislila, da je krava ali konj, ko si je pa pomela oči, je spoznala, da je človek.

Potem se ji je zdelo, da je stopila temna postava h kuhinjskemu oknu, zlezla na prizidek in izginila skozi okno v kuhinjo.

— Vlomilec! — ji je šinilo v glavo in od groze je prebledela.

V hipu ji je fantazija naslikala prizor, katerega se boje dame na počitnicah; vlomilec se priplazi v kuhinjo, od tod v jedilnico, srebro v kredenci, potem spalnica, sekira, zločinčev obraz, zlatnina ... Kolena so se ji jela šibiti in mraz jo je spreletaval od groze.

— Vasja! — je stresla moža za noge. — Vasil, Vasil Prokofič! Ah, križ božji, kakor bi bil lesen. Zbudi se vendar, prosim te!

— Nooa? — je zagodrnjal državni pravdnik in zazdehal, da je kar postelja zaškripala.

— Zbudi se vendar, za božjo voljo! V kuhinjo se je nam splazil vlomilec. Stala sem pri oknu in zrla na dvorišče, pa sem naenkrat opazila, da je zlezel nekdo skozi okno v kuhinjo. Iz kuhinje pride v jedilnico, kjer ukrade žlice iz kredence. Saj so tudi Marjo Jegorovno lani okradli.

— Kaj ... kaj pa hočeš?

— Bože moj, saj niti ne sliši! Vsaj prebudi se! Slišiš! Vlomilec se je nam splazil v kuhinjo. Pelageja se ga bo ustrašila in žlice imamo v kredenci.

— Neumnosti!

— Vasil, to je neznosno! Jaz govorim tu o nevarnosti, ti pa spiš in smrčiš! Kaj pa hočeš, za boga? Mar hočeš, da nas okradejo? Da nas pomore?

Državni pravdnik je počasi vstal, zazdehal in sedel na rob postelje.

Vrag vedi, kakšni ljudje ste to! — je mrmral sam pri sebi. — Še ponoči ne daste miru. Budite me za tako neumnost.

— Saj prisežem, Vasil, na lastne oči sem videla, kako je zlezel nekdo v kuhinjo.

— No, in kaj za to? Pa naj leze, če hoče. Najbrž bo gasilec, ki hodi k Pelageji.

— Kaa ... aaa ... aaaj. Kaj praviš?

— Dejal sem, da je najbrž prišel k Pelageji njen gasilec.

— Tem hujše! — je zakričala Marja Mihajlovna. — To je večja nesreča, kakor če bi bil v kuhinji vlomilec. V svoji hiši ne trpim cinizma!

— To je krika in vika! Kakor Rafna, ne trpim cinizma ... kaj pa je cinizem? Vraga, čemu neki rabiš tujke, ne da bi pomislila, kaj čvekaš? Draga moja, to je že prastara tradicija, da mora imeti kuharica vojaka ali gasilca.

— Ne, Vasil! Vidi se, da me ne poznaš. Ne trpim, da bi se v moji hiši one ... onega ... Kar hitro mi pojdi v kuhinjo in povej mu, naj se brž izgubi. Jutri pa povem Pelageji, naj mi kaj takega nikoli več ne napravi. Po moji smrti boš pa lahko dovolil, da se bodo godile v tvoji hiši ciničnosti, dotlej pa ne dovolim. Ne, ne dovolim! No, le urno mi pojdi v kuhinjo.

— Vražja strela! je zamrmral Gagin ogorčeno. — Premisli vendar s svojimi mikroskopičnimi ženskimi možgani, čemu neki bi hodil v kuhinjo?

— Vasil, boš videl, da omedlim!

operiran. Njegovo življenje je v nevarnosti, ker nastopa slabost srca.

Volitev predsednika francoske republike bo 13. maja t. l. Najresnejši kandidat za predsedniško mesto je sedanji predsednik Doumergue, če bo hotel kandidirati. Za njim bi prišla kot kandidata v poštev zunanji minister Briand in predsednik senata Doumer. Drugih pomembnejših kandidatov ni.

Nameravani atentat na angleškega princa. V Buenos Airesu v Ameriki se mudi angleški waleški princ, kjer je hotel prisostvovati otvoritvi svetovne državne razstave. V soboto se je pripeljal s tramvajem po ulici Italijan in ko je izstopil iz voza, mu je padla iz žepa bomba, ki se je razpočila. Ubila je tri osebe, pet je težko ranjenih. Med ubitimi je tudi lastnik bombe. Policija sumi, da je Anzelm Piretti namenil bombo waleškemu princu.

Delovna obveznost za nezaposlene na Danskem. Danski senat je sklenil obvezno delovno dolžnost za nezaposlene. Delovni čas za te nesrečneže bo znašal le štiri ure na dan. Socialnih dajatev, to je podpor za nezaposlene, bodo deležni le tisti, ki se nakazilu odrejenega dela odzovejo.

•

Čistost navaja k posnemanju. To je videti najbolj v šoli, kjer otroci zavidajo drugim lepo obleko! Dečja oblačila naj se perejo z Zlatorog milom, na ta način so otroci lahko vedno snažno oblečeni!

Papež proti konkurenci lepotic. »Osservatore Romano« je priobčil daljši članek, v katerem grmi proti tej neverski tekmi prevzetnosti. Žene opominja, da naj se posvetijo kuhinji. Ta zmota ustvarja iz žene parfumirane in šminkane okrasne punčke, ki ne poznajo življenja.

Ostra obsodba zaradi pijančevanja v Ameriki. V Kansas Cityju v državi Kansas je obsodilo sodišče 55 let starega Buttlerja, ker je bil prej že trikrat kaznovan zaradi uživanja alkoholnih pijač, na dosmrtno ječo. Našli so namreč pri njem en liter alkoholne pijače.

Ateistične igralne karte. V Sovjetski uniji so izdali nove igralne karte, ki imajo mesto dosedanjih slik protiverske in protiduhovniške karikature, kakor: papeža, patrijarha, metropolita, škofa, rabinca, popa, župnika, nune, menihe itd. v različnih pozah. Vsaka karta predstavlja posebno vero: karo — židovsko, križ — pravoslavno, srce — katoliško in želod — mistične vere vzhodne Rusije — lamaizem, šamanizem, častilce ognja. Značilno je, da sta popolnoma izpuščeni protestantska in mohamedanska vera. Liga brezbožcev utemeljuje to s tem, da v Rusiji zastopani protestanti, baptisti in adventisti, kakor tudi mohamedanci ne igrajo kart. Najbrž bo pa res, da se sovjeti nočejo zameriti Nemcem pa Turkom. Vsake drugačne karte so v Sovjetski uniji prepovedane in kdor bo hotel igrati, se bo moral tudi na protiversko propagando navaditi.

Prohibicijski škandal. V New Yorku je 1000 zdravnikov in 500 lekarnarjev obtoženih, da so oddajali alkohol na recepte. Dozdaj so radi tega 30 oseb zaprli.

Deložiranec podedoval pol milijona dolarjev. Občinski pastir v lotrinški vasi Schorbach pri Metzu, Hey, ki bi imel biti v kratkem deložiran, ker ni več zmogel, da bi plačal najemnino za svojo revno kočico, je dobil od župana obvestilo, da mu je neki stric v Ameriki zapustil 500.000 dolarjev. Ko bi vse deložirance, ki ne morejo plačati najemnine, doletela taka sreča!

Število samomorov v Evropi leta 1930. Po statistiki lige narodov je bilo izvršenih 1930 v Evropi 50.000 samomorov. Največ samomorov odpade na Nemčijo. Vzrok samomora je pa bila največkrat socijalna beda.

Bachova tiralica za Richardom Wagnerjem radi marselieze. V starih arhivih praške policijske direkcije so našli med drugimi dokumenti tudi tiralico, ki je bila izdana za slavnim nemškim komponistom Wagnerjem. Tiralica datira iz časa, ko je v bivši Avstriji bil minister Bach in se nanaša na to, da je baje Wagner ob priliki poseta v Pragi slonel na oknu nekega hotela in pel marseljezo.

Katastrofa ribiškega parnika »Wiking«. Pri Harse-Island (Nova Fundlandija), se je zgodila silna eksplozija na ribiškem parniku »Wiking«. Na tem parniku se je vozila poleg ribičev še 140 oseb broječa filmska družba, ki je hotela filmati ribolov. Eksplozijo je baje povzročil neki mornar, ki je kadil pipo pri razkladanju smodnika, katerega so rabili za razbijanje ledu. Vsled silne eksplozije je ostalo pri življenju samo 117 oseb, in še med temi je veliko število ranjenih.

Volkovi raztrgali avtomobiliste. V puščavi med Mossulom ter Deir el Zorum je nevihta zajela štiri avtomobiliste, ki so bili primorani prekiniti vožnjo. Na avtomobiliste so naenkrat planili volkovi ter jih raztrgali.

Sodrug, ali si že tudi za letos plačal članarino za Cankarjevo družbo? Din 20.— ni tak znesek, da bi ga ne zmogel. Cankarjevi družbi pa s tem naravnost pripomoreš, da že lahko računa s stroški za nove knjige, ki morajo biti še lepše od lanskih.

Ne odlašaj! Tudi druge vzpodbujaj! Iz nas samih in iz naše lastne volje nastaja močna Cankarjeva družba, ki je v dveh letih razdala 40.000 knjig.

Čim manj zaslužka, tem več jetike!

Statistika Okrožnega urada za zavarovanje delavcev potrjuje več kot dovolj jasno resničnost zgornje trditve . . .

Boj proti jetiki.

Osrednja protituberkulozna liga v Ljubljani je sestavila statistični pregled mezd naših delavcev in ugotovila višino odstotkov tuberkuloze v posameznih poklicih. Poročilo pravi:

Z industrijalizacijo Slovenije rastejo tudi obolenja prebivalcev na jetiki. Mladeniči in dekleta, ki so popreje delali v čistem zraku na poljih, travnikih in njivah, so sedaj priklenjeni k strojem v tovarnah, preživljajo po 8—10 ur na dan v slabem, zatohlem in prašnem zraku. Prehranjevanje teh ljudi je nezadostno vsled nizke mezde. Mnogi se vozijo, ali hodijo po dve uri daleč zgodaj zjutraj na delo; s seboj imajo košček kruha, mogoče tudi malo mleka za kosilo in se vračajo trudni, zmučeni zopet isto pot domov. In to se godi dan za dnem, leto za letom. Ni čuda, da sčasoma opeša njih organizem.

Sledeče številke naj pokažejo plače raznih strok delavstva na uro:

Kovinska industrija: Profesijonisti 4 Din do 7.50 Din, pomožni del. 3.50 Din do 5 Din; (dela se skrajšano, 5 dni. Redukcije, brezplačni dopusti. Okrog 15 odst. delavstva brezposelnega).
Kemična industrija: 3 Din do 5 Din (brezplačni dopusti, odpusti, redukcije, brezposelnost).
Lesna industrija: Kvalificirani delavec 3 Din do 6 Din, nekvalificirani delavec 2 Din do 4.50 Din (isto kot zgoraj!).
Papirna industrija: Pomožni delavec 3.50 Din do 6 Din, kvalificirani delavec 4 Din do 6.50 Din.
Tekstilna industrija: Delavke 2 Din do 3 Din, moški 3 Din do 4 Din (tuberkuloza se zelo razvija!).
Industrija usnja: 3 Din do 6 Din.
Gradbena industrija: 3 Din do 7 Din.
Oblačilna industrija: šivilje 2 Din do 3 Din, krojači 4 Din do 6 Din. (To pa samo, kjer so kolektivne pogodbe, drugače je pa še slabše.)
Rudarji: kopači in vozači 5.50 Din do 6 Din, jamski delavci 5 Din do 5.50 Din, mladoletni 2.50 Din do 3.25 Din, ženske 2.50 do 3 Din (delajo tedensko po 3 dni, 4 pa počivajo).
Kamenje in zemljarina: 2.50 Din do 4 Din. (Urnine so tukaj vzete po dnevni plači, ki je vzeta za 8 urno delo, dočim v resnici 8 urnika ni in dobi delavec na dan 20 Din, tudi še manje, največ pa 35 Din.)

Opazujemo, da je mezda pri **tekstilni in oblačilni** industriji najnižja.

Višini mezd odgovarja tudi obolenje posameznih stanov na tuberkulozi.

Ta statistika je vzeta iz protituberkuloznega dispanzerja OUZD v Ljubljani za leto 1930. Od vseh na tuberkulozi obolelih delavcev je bilo 50% tovarniških delavcev, 8.03% uradnikov, 6.57% krojačev, 6.38% mizarjev, 6.02% zidarjev, 5.66% ključavničarjev, 5.11% služkinj, 4.93% čevljarjev, 2.01% črkostavcev in prodajalcev, 1.82% knjigovezov, 0.55% fotografov, 0.55% kamnosekov, 0.36% pekov.

Misijonski zvon je zapel . . .

Ljubljana, 17. marca.

Nedavno je neki list registriral izpad zagrebškega lista »Srce Isusovo« proti muslimanom. V tem listu se je pozivalo k misijonarski akciji med muslimanskim življem. Sarajevski list »Novo vrijeme« je odgovoril, da je to sramoten primer srednjega veka in da, če list ne bi nosil datuma, bi lahko prišel v muzej kot srednjeveški ostanek. »Novo vrijeme« se je seveda sklicevalo tudi na to, da je v naši državi zajamčena verska svoboda in da bi se potemtakem moralo prepovedati vsako misijonarsko akcijo med pripadniki katerekoli konfesije.

Ljudje se organizirajo v državni skupnosti in v veliki večini današnjih držav je zajamčena svoboda mišljenja sploh, verska svoboda pa še posebej, ter imajo različne konfesije če že ne popolno enakopravnost, pa vsaj priznanje in pravico, da po svoje občujejo z verniki. Vsa ta verska svoboda pa je dandanes dana v uverenju ali pa pod jamstvom, da ne bo ena konfesija agresivna proti drugi, ker se smatra, da so v današnji dobi nekdanji verski boji nemogoči. Današnja doba zahteva tudi od vseh konfesij, da pustijo vsaj na miru one, ki so brez vsake konfesije ali pa, ki zahtevajo v svojem življenju mir od strani strastnih dogmatikov te ali one konfesije. Sicer pa ima vsaka cerkev kot organizacija svoja pravila in če se kdo teh pravil ne drži, se iz dotične konfesije ali organizacije itak sam izključi. Seveda organizacije o takih izključitvah ne morejo in tudi nočejo voditi nobene evidence ter se vsaka prav rada ponaša z velikim številom svojih bivših članov, ki se za njene zapovedi prav nič ne zmenijo. Družabni red in zakoni zahtevajo, da se tudi brezverce in verske mlačneže vseh vrst pusti v miru, pred vsem pa zahtevajo zakoni, da se ljudstvo ne razburja.

Pri nas je zapel sedaj misijonski zvon in »Slovenski list« piše danes med drugim: »Naš čas je v marsičem podoben času onih Atencev, ki so sredi svojega mesta postavili oltar, posvečen neznanemu Bogu. Tedaj je prišel sv. Pavel in jim povedal, kdo je On, kateremu so v svojem hrepenenju po večnem, vse objemajočem Tolažniku, postavili oltar.« — To je vse v redu, kajti velik del človeštva res išče Boga, neko najvišje bitje, ki naj bi razložilo vse skrivnosti sveta in ki naj bi bilo tolažnik in pomočnik v vseh stiskah. Ti ljudje so gotovo globoko verni, pa naj bodo še tako mlačni v tej ali oni konfesiji ali tudi če zavračajo vsako cerkev.

Gagin je srdito pljunil, nataknil je copate, pljunil še enkrat in se odmajal počasi proti kuhinji. Bilo je tema kakor v rogu in državni pravdnik je moral spotoma tipati okrog sebe. Otipal je mimogrede vrata otroške sobe in zbudil pestunjo.

— Vasalica, — je dejal, — snoči si vzela moj suknjič, da mi ga osnažiš. Kje je?

— Pelageji sem ga dala, gospod.

— Kakšen red pa je to? Vzameš ga in ne položiš nazaj. Zdaj moram hoditi brez suknjiča.

V kuhinij je krenil naravnost tja, kjer je spala na ogromnem zaboju pod polico z lonci in skledami kuharica Pelageja.

— Pelageja! — je dejal in jo prijel za ramo. Hej, Pelageja! Ne igraj komedije, saj vem, da ne spiš! Kdo je zlezel skozi okno k tebi?

— Hooo . . . 'bro jutro! Skozi okno? Kdo je zlezel?

— No, no, ne delaj se neumnejše nego si. Povej raje svojemu ljubčku, naj brž pobere šila in kopita. Slišiš? Tu nima kaj delati.

— Kaj govorite, gospod? Človek se trudi ves dan in še ponoči mu ne daste spati. Mislite o meni tako grdo, da me je kar sram povedati. Služila sem pri bogatih trgovcih in ne kakor pri vas za bore štiri rublje, pa se mi kaj takega še svoj živ dan ni pripetilo.

— No, no, ne spravi vse hiše na noge. Svojemu fantu pa kar povej, naj jo brž odkuri. Si razumela?

— Nikar ne grešite, gospod! Tako žaliti ubogo žensko. In nihče se ne more zavzeti zame.

— No, no, meni je vseeno. Poslala me je gospa. Zastran mene lahko spustiš v kuhinjo samega vraga, mene se to prav nič ne tiče.

Državni pravdnik je moral priznati, da nima prav in moral se je vrniti k ženi.

— Čuj, Pelageja. Ti si vzela moj suknjič. Kje je?

— Ah, gospod! Pozabila sem nanj kakor na svojo smrt. Tamle pri skledah visi.

Gagin je našel pri skledah svoj suknjič, oblekel ga in se vrnil po prstih v spalnico.

Marija Mihajlovna je bila zlezla v posteljo in čakala moža. Tri minute je bila mirna, potem je pa postala nervozna.

— Zakaj neki ga tako dolgo ni nazaj? — je pomislila. — Če je tam, ta . . . cinik. To bi še ne bilo tako strašno, toda če je tam vlomilec?

In fantazija ji je znova slikala prizor: mož stopi v kuhinjo, strahovit udarec po glavi, umira molče, mlaka krvi . . .

Minilo je pet minut, pet in pol, šest . . . Čelo ji je oblil pot.

— Vasil! — je zakričala. — Vasil!

— No, kaj pa kričiš? Evo me, — se je začul možev glas obenem s koraki.

— Nikogar ni v kuhinji, — je dejal. — Samo zdelo se ti je. Kar pomiri se. Ta goska Pelageja je prav tako poštena, kakor njena gospa. Zjokala se je, tako jo je zadelo sumničenje. Eh, kako si neumna ti . . . stara koza . . . Eh . . .

Državni pravdnik se je začel svoji ženi posmehovati. Med potjo v kuhinjo in nazaj se je bil tako zdramil, da se mu ni hotelo več spati.

— Veš kaj, luč prižgem in pokažem ti fotografijo našega predsednika. Včeraj se je poslavljal, pa je dal vsakemu fotografijo z lastnoročnim podpisom.

Gagin je prižgal svečo. Čim je pa napravil prvi korak, da poišče fotografijo, je začul za seboj pretresljiv krik. Ozrl se je in zagledal izbuljene oči svoje žene, polne presenečenja, groze in gneva.

— Kaj si oblekel v kuhinji suknjič?

— Da, kaj pa je?

— Le poglej se!

Državni pravdnik se je pogledal in ostrmel. Na sebi ni zagledal suknjiča, temveč gasilsko bluzo.

In fantazija njegove žene je zopet slikala grozen prizor: tema, tišina, šepetanje, objemanje itd. itd.

Vsakdo mora čitati Fr. Žgečevo knjigo

O spolni vzgoji

Stane 8 Din in se dobi v vseh knjigarnah. ---

Proti tem ljudem in pa tudi proti vernim pristašem konfesije gotovo ni prav, da je zapel sedaj misijonski zvon z naslednjim prologom, ki je izšel v listu »Vera in življenje«, ki se imenuje »glasilo verskega in cerkvenega življenja«. Ta prolog se glasi takole:

»In če vas pogubim, mi ne zamerite!
Tako govori Gospod:
Imenujete me Učenika, pa me ne vprašate.
Imenujete me Luč, pa me ne vidite.
Imenujete me Pot, a po njej ne hodite.
Pravite življenje mi, po meni pa ne hrepenite.
Imenujete me modrega, pa mi ne sledite.
Imenujete me lepega, pa me ne ljubite.
Trdite, da večen sem, in me ne iščete.
Trdite, da sem usmiljen, pa mi ne zaupate.
Imenujete me plemenitega, in mi ne služite.
Imenujete me vsemogočnega, pa me ne častite.
Pravite, da sem pravičen, in se me ne bojite.
In če vas pogubim, mi ne zamerite.«

To je nekaj gorostasnega za vsakega normalnega pristaša katerekoli cerkve, ki oznanja enega samega Boga, ter tudi za one, ki Boga iščejo, po njem hrepenijo ter so si v globini svojega srca v globokih doživetjih ustvarili o njem svojo lastno sliko. Poleg tega pa je to tudi ostuden napad proti večnemu snu človeštva o božanstvu. **Ali mar ljudje zato iščejo Boga, ker se pravice bojijo?**

Pa še druge stvari so v grd prizvok misijonskega zvona. Ko podaja prej navedeni list »Nekaj resnic za dneve resnobe«, navaja pod št. 1: »Ne odlašaj, preljubi, priti za časa. So ljudje, ki menijo, da imajo še čas, urediti svoje življenje in pozabljajo: ‚iz srede življenja v smrt gremo,' kakor pravi resna srednjeveška pesem. Ne vemo ne ure, ne dneva. Morda je to, prav ta oglas, prav te vrste, prav ta misel, ki sedaj v tebi vstaja: **zadnji klic,** danes še in nikoli več, nikoli več... Prijatelj, predragi, sestra, brat, tvoj angel trepeta za življenje tvoje duše — ne odlašaj. Pridi za gotovo, da preudariš, premisliš, pretehtaš.«

Lahko bi se navedlo še več podobnih resnic, zadostuje pa vprašanje: Zakaj oboli ob času misijonov v naših krajih toliko ljudi na verski blaznosti?

Deset zapovedi za delavske funkcionarje

Ravnaj se po njih, da si bo delavski razred priboril boljšo bodočnost.

1. Bodi vedno zvest idealom razrednega delavskega gibanja in delaj neprestano za organizacijo, ker le delo vodi do uspeha.

2. Bodi vedno postrežljiv in ljubezniv s člani organizacije, da si pridobiš njih zaupanje, ker — ne pozabi tega! — da si samo njih zaupnik.

3. Nikdar se ne bahaj, da si najboljši funkcionar, ker bahaštvo ne pomeni tudi znanja; bahanje je škodljivo.

4. Brigaj se vedno za izvedbo sklepov in ukrepov organizacije, ker so napravljeni iz potrebe in ker pomenijo zate zakon.

5. Izpopolnjuj vedno svoje znanje, ker le znanje pomeni moč. Kdor je izobražen in zavesten, je na varni poti osvobojenja.

6. Postavljaj se vedno pred svoje tovariše v organizaciji in ne v ozadje njih. Ti si funkcionar in zaupnik, torej voditelj, zato te ne morejo voditi drugi.

7. Solidarnost je med člani neobhodno potrebna. Pobrigaj se, da boš tudi tukaj prvi.

8. Ob vsaki priliki govori dostojno in odločno. Ne pozabi, da tam, kjer padajo ostre in surove besede, ni napredka.

9. Vsakršni pouk in navodila svojim organizacijskim tovarišem morajo biti taktična in jasna. Tako ravnanje prinaša največkrat uspeh.

10. Nikdar ne pozabi, da je tvoja funkcija začasna ter da je zate in za vse druge člane koristna.

Ljubljana.

Ljubljanski misijon. V Ljubljani in tudi v okolici se vrši misijon. Glavni namen misijona je cerkvenopropagandističen, to je v smislu zadnje okrožnice papeža. Cerkve so polne navadnega občinstva, inteligence pa ni. Pritožujejo se propovedniki, da pride premalo ljudi v spovednice.

Viničarji v boju za svoje pravice.

Viničar proti posestniku-misijonarju.

Na občini v Zg. Jakobskem dolu se je dne 5. marca vršila viničarska komisija, sklicana na zahtevo viničarja Ivana Paka proti misijonarju-posestniku Ivanu Pezdičeku radi priznanja odškodnine vsled prekršitve delovne pogodbe s strani zadnje imenovanega. Viničarja je zastopal predsednik Strokovne zveze viničarjev za marib. okrožje s. Ulbl. Viničarska komisija pod predsedstvom župana Trojnerja je po daljši razpravi ugotovila resničnost trditev viničarja, oz. njegovega zastopnika. Na predlog slednjega se je tudi ocenila škoda, ki je nastala viničarju vsled prekršitve delovne pogodbe s strani prvoimenovanega lastnika vinograda. Komisija je nato priznala viničarju iz naslova odškodnine Din 100 are, Din 400 letne plače, Din 400 kot nadomestek za zaslužek pri vožnjah, 800 kg krme v vrednosti Din 480 in Din 110 dnevne plače. Teh Din 1490 se je zavezal misijonar-posestnik Pezdiček izplačati viničarju Paku v osmih dneh preko občinskega urada Zg. Jakobski dol. Tudi na deželi se je treba viničarju boriti za pravice in v tem njihovem boju je Strokovna zveza viničarjev dosegla doslej za svoje člane mnogo lepih uspehov.

Maribor.

Z Dravske brvi je v sredo, dne 18. t. m. skočila v mrzle valove Drave mladenka K. Z., kar je pravočasno opazil železniški uradnik Piščanec, ki je pogumno skočil za njo ter jo po velikem naporu rešil pred sigurno smrtjo.

Nesreča pri delu. Minulo sredo je v tovarni »Mirim« po nesrečnem naključju prišla delavka Tancer J. v bližino transmisijskih jermenov, ki so jo zgrabili, tako da je zadobila težje telesne poškodbe. Ponesrečenko je rešilni oddelek odpremil v nezavestnem stanju v bolnico.

Pisarne, industrijska podjetja, šolska vodstva, kupujte edino v naši papirnici, Slomškov trg 6.

Trbovlje.

Kako je torej z občnim zborom narodnih? Dragi sodrug urednik! Ni še sicer čas kislih kumaric, ali živimo v dobi, ko moramo biti vsak čas pripravljeni, da vidimo kisle obraze tistih, ki so prisiljeni, da jih **morajo** jesti. Prvi, ki to srečo v polni meri okuša, je trboveljski poročevalec »Jugoslovana«. Ta je namreč pred občnim zborom »Narodno strokovne zveze rudarjev« v nedeljo, dne 15. t. m., v vse nebeške višave poviševal ta izredni zgodovinski trenutek za — rudarje. No, in občni zbor se je vršil in oba patrona »nacijonalnih«, »Jutro« in »Jugoslovan«, pa molčita kakor grob. Kako to? Ker noče pisec članka v »Jugoslovanu« tega povedati, bomo pa mi. Narodno strokovna zveza ima v Trbovljah organiziranih 60(0) rudarjev, obrtnikov, trgovcev itd. Na občni zbor jih je prišlo 57 moških, 11 žensk in deputacija iz Zagorja 6 mož. Na občnem zboru so nastopali stari in mladi. Dosedanje vodstvo z g. P. Dornikom na čelu, to so bili stari, a zlatar g. Koren, s svojimi, pa »mladi«. Zgodilo se je, da so »mladi« »stare« nesli. To je pa »stare« hudo zabolelo ter so rekli, da z »mladimi« ne gredo, rajši vsi odstopijo. To je vzrok, zakaj časopisa »Jutro« in »Jugoslovan« molčita. Za delavstvo to sicer nima nobenega pomena, ker narodni niso in ne bodo v Trbovljah med rudarji nikdar nič pomenili. Pač pa so to precej kisle kumarice vsaj za nekatere.

Opazovalec.

Hrastnik.

Svoboda I bo priredila vrsto predavanj. Prvo predavanje bo 21. marca ob 5. uri popoldne v dvorani Konz. društva rudarjev v Hrastniku. Predaval bo Mile Klopčič **o delavski izobrazbi.** 28. marca istotam Filip Uratnik o svetovni gospodarski krizi in brezposelnosti. 11. aprila Cvetko Kristan: Novi Dunaj, šolstvo, soc. skrbstvo itd. s skioptičnimi slikami. 18. aprila Mile Klopčič: Socijalna književnost. 25. aprila: Čuda vsemirja (skiopt. predavanje). 2. maja: O, ta moda (skiopt. predavanje). Pozivamo vse sodruge in sodružice ter mladino sploh, da se teh predavanj v čim večjem številu udeleže.

Senovo.

Podružnica Delavske tel. in kulturne zveze Svoboda sklicuje v nedeljo, dne 22. t. m. ob 10. uri dopoldne v prostorih Delavskega doma **V. redni občni zbor.**

Zveza rudarjev Jugoslavije, podružnica Senovo, sklicuje v nedeljo, dne 22. marca t. l. ob 11. uri dopoldne v prostorih »Delavskega doma« **redni letni občni zbor.**

Ruše.

Demontiranje industrije v Rušah. Skozi več desetletij je tu obratovala tvornica vžigalic, ki je zaposljevala okoli sto delavcev in delavk. Tovarna z upravnim poslopjem, kakor tudi stanovanjske hiše za delavce in uradnike, so last italijanskega grofa Zabea; izdelovanje vžigalic pa je prešlo pred leti v last švedskega trusta, kakor vse druge tvornice vžigalic v Jugoslaviji, ki je v poslednjem času celo zvišal produkcijo ter delavstvo polno zaposlil. Zdaj pa je naenkrat udarilo kakor strela z jasnega neba med delavce, da se bo obratovanje v tej tvornici že ta mesec popolnoma ustavilo, stroje bodo prepeljali v druge slične tvornice na jug naše države, vse delavstvo pa so odpustili. Ta epilog k splošni krizi bo težko prizadel tu zaposleno delavstvo, ki je k tej tvornici tako rekoč priraščeno ter je skozi več desetletij kopičilo raznim družbam kapital. Mnogo je med njimi takih družin, kjer bosta brez posla mož in žena in več vdov, ki imajo preskrbovati otroke. Da bi se našel novi podjetnik za kakšno proizvodnjo, je v tej krizi težko pričakovati, čeprav so tudi vsi pogoji dani za večjo lesno industrijo.

Jesenice.

Podružnica Zveze delavskih žen in deklet. V tekočem mesecu je imela naša podružnica Zveze delavskih žen in deklet že dve zborovanji poleg rednega letnega občnega zbora. Na omenjenih dveh zborovanjih je Zveza predvsem obravnavala vprašanje porodnišnice, katero delavske žene zahtevajo od Bratovske skladnice KID. Obe zborovanji sta bili povoljno obiskani ter se je na zadnjem tozadevnem zborovanju sklenilo resolucijo, v kateri zahtevajo žene, da Bratovska skladnica KID napravi prizidek k sedaj obstoječi bolnici za porodnišnico. Tozadevna resolucija je bila odposlana na krajevni upravni odbor Brat. sklad. KID. Istočasno so razpravljale žene tudi o tem, ali naj se potem, ko bo urejena porodnišnica, tudi še izplačuje dečjo opremo v denarju ali ne. Večinoma so bile žene za to, da naj bi se potem dajalo dečjo opremo v naturalijah, kajti ni redek slučaj, so naglašale, da marsikatera mati ne dobi denarja za dečjo opremo v roke, med tem ko mož od veselja dostikrat praznuje s tem denarjem porod v kaki gostilni. Težka obsodba je bila izrečena, ni pa nobenega dvoma, da se je kak slučaj tudi že dogodil. Pozdravljati je treba zahtevo naših žen, ker je za naše žene porod res nekaj strašnega v današnjih stanovanjskih razmerah, ko ena sama soba služi kot stanovanje in kuhinja celi družini. V kolikor nam je znano, so delavski delegati Brat. skladnic že na seji izrazili zahtevo za sezidanje porodnišnice in se bo že na prihodnji seji predložil tozadevni proračun za prizidek. Naše žene, to moramo priznati, so pričele zelo agilno delovati pod predsedstvom s. Zugwitz-ove, katera je kljub daljši bolezni obdržala mesto predsednice ter kljub bolehanju vztraja in pridno vodi vse delovanje. Da, tako je potreba, tudi delavska žena in dekle naj pomagata možu, ramo ob rami, blažiti življenje in ga napravljati znosnejšega, to pa je mogoče le vzorni organizaciji. Poleg tega priporočamo našim ženam, da se oklenejo tudi naše konzumne zadruge, kajti tudi zadruga je temeljni kamen naše stavbe. Želeti bi bilo, da bi sleherna žena in dekle pristopila kot članica k ženski organizaciji.

Tisoč dinarjev nagrade dobi tisti, ki preskrbi marljivemu delavcu stalno službo. Dopise na podružnico »Jutra« na Jesenicah pod šifro služba 23-10.623-2. Tak oglas v »Jutru« z dne 15. marca. Kdor je v stanu plačati 1000 dinarjev nagrade za dosego stalne službe, pač še ni v veliki stiski, ker taka vsota zadostuje za slučaj brezposelnosti za preskrbo človeka za delj časa. Znano nam je, da na Jesenicah ni to edini tak slučaj, ko se je ponujalo denar za stalno namestitev. Našemu glavnemu zaupniku v obratu KID se je ponujalo enkrat na Javorniku 500 Din za posredovanje službe boljše situiranemu. Dalje poznamo slučaje, da so nadlegovali našega glavnega zaupnika z raznimi darili, katera je moral včasih na prav grd način odkloniti. Odklonjeni je seveda ubral potem drugo pot in ni bil redek slučaj, da je tudi dobil delo, le to nam žal ni znano, kdo je dobil šunko za posredovanje. Neka mamca je nosila in nosila jajca, šunke itd.; ker pa le ni bilo nič za sinka, je pričela javno groziti, češ, če našega ne sprejmejo, bom temu in temu gospodu že posvetila, saj sem mu toliko že zdajala; vedno je obljuboval, pa še vedno nič ni. Baš take vrste delavci so v obratih tisti, ki tišče mezde navzdol, le ti so delavstvu bolj nevarni kakor še bolj obupani brezposelni delavci. Zato imajo delavski zaupniki dolžnost, paziti na to, koga se hoče, oz. se je sprejelo v delo. Iz tega slučaja pa tudi razvidimo, kako kapitalizem zna izrabljati tudi največje gorje človeštva v svoje špekulativne namene, za profit. Ista številka »Jutra« na pr mer piše, da so ameriški časopisni trusti zaslužili vsled brezposelnosti za inserate za službena posredovanja v dobi najhujše krize **osemsto milijonov** dolarjev, kar znaša v našem denarju skoro 4 in pol milijarde dinarjev. Res pomilovanja vreden je siromak, ki sedaj, ko smo kovinarji v mezdnem gibanju, priobčuje take inserate.

Poziv!

Starši, matere, prijavite svoje otroke, katere želite poslati na počitniško letovanje!

Zveza delavskih žen in deklet v Ljubljani namerava tudi v letošnjih počitnicah urediti počitniško taborenje.

Po številu udeležencev se bo isto vršilo v bližini Ljubljane in tudi izven nje kje na deželi.

Pogoji so sledeči:

1. Sprejme se otroke od 6.—14. leta.

2. Za vsakega otroka je treba prispevati 200 do 250 Din za dobo treh tednov.

3. Vsak otrok mora prinesti s seboj odejo in obleko ter perila za dvakrat obleči. Ravno tako je treba prinesti tudi jedilno posodo in orodje.

Priglase se sprejema v našem tajništvu, Delavska zbornica, I. nadstropje (Strokovna komisija). V poštev pridejo otroci članic Zveze delavskih žen in deklet in članov strokovnih organizacij.

Prijave se sprejemajo do vključno 15. aprila 1931. Na podlagi teh prijav bo sklican sestanek prizadetih staršev, oziroma mater v svrho razgovora.

Odbor.

Leše pri Prevaljah.

Draginja in redukcija plač rudarjev. Beda med našimi rudarji dnevno narašča vsled redukcij zaslužka, ki so na dnevnem redu. Povprečni zaslužek našega rudarja, ki opravlja v podzemeljskih rovih težko in življenskonevarno službo, znaša 14 dnevno od Din 180.— do Din 400.—. Iz kakšnih razlogov je baš pri nas cena mesu višja, kot pa recimo v Dravogradu, Guštanju, Mežici in Črni, si tudi mi rudarji ne moremo tolmačiti. Prepričani smo, da bi se redukcije naših plač lahko omejile, če bi vodstvo podjetja ne zahtevalo toliko čistega dobička zase. Kako, da moramo baš mi rudarji nositi ves riziko kapitalističnega gospodarstva, medtem ko podjetje nakupuje vedno nove objekte.?

Novoizvoljeni obratni zaupniki. Dne 15. februarja 1931 so se vršile pri nas volitve obratnih zaupnikov, pri katerih je dobila Zveza rudarjev dva zaupnika in 2 namestnika. Izvoljeni so bili Matvoz Rupert in Stanovšek Hinko; kot namestnika pa Iločnik Franjo in Bračun Josip, ki bodo zastopali v II. rudarski skupini interese rudarjev.

Ribnica na Pohorju.

Skrajšanje delovnega časa v granitolomu Ress & drug. Kakor nam poročajo iz Ribnice na Pohorju, je tamošnje podjetje granitoloma Ress & drug skrajšalo delo v svojem obratu, tako da se od 10. t. m. dalje dela samo 4 dni v tednu. Vsled te redukcije obrata je delavstvo, ki je imelo že dosedaj nizke plače, hudo prizadeto.

Radio.

Radio med Indijanci. Z velikimi slavnostmi so imenovali v Vancouveru (Kanada) napovedovalca tamošnje postaje, Georgea Wrighta, za častnega poglavarja velikega kanadskega indijskega rodu. Prejel je ime »Sasaygo-Samaychin«, t. j. Leteči glas in pravico, da je do smrti gost rodu na indijskem ozemlju. **To odlikovanje** je prejel Wright zato, ker je bil oznanil v radiu izgubo poglavarjeve hčere, ki so jo nato na

podlagi tega oznanila našli ter jo privedli nazaj staršem. Slovesnosti se je udeležilo 500 Indijancev. — **Podobno pa je postala** Virginia Gardiner, nosilka različnih glavnih vlog v znanih ameriških radio-igrah, na oddihu v Glacier-National-Parku princezinja nekega indijskega rodu Sioux-Jev. V velikih časteh so torej belokožci, ki znajo streči nedoumljivemu čudu radia.

Svetovni kongres Radio-zveze na Semmeringu. V pondeljek, dne 9. t. m. se je vršil na Semmeringu kongres svetovne Radio-zveze, ki obsega **90 milijonov** radio-poslušalcev. Razpravljalo se je o tehničnih, juridičnih, kulturnih ter organizatoričnih problemih mednarodne radio-oddajne službe. Ta kongres ni imel prav lahke naloge, zlasti v tehničnem oziru, ker je v etru vsled vednega zgoščevanja ter pojačavanja radio-oddajnih postaj že sedaj silen kaos.

Madžarska gradi ogromno oddajno radio-postajo. V Budimpešti, kjer imajo sedaj 20 kilovatno oddajno radio-postajo, bodo povečali isto na 150 kw., da bo mogoče po celi Madžarski poslušati radio z detektorjem. Razen tega se zgradi še 10 pomožnih postaj v pokrajini. Poštna uprava prispeva k izgradnji štiri in pol milijona pengov, to je okrog 45 milijonov dinarjev. Kaj pa pri nas?

Meh za smeh.

Visoka politika. Župan Janez Porenta iz Kurje vasi je v razgovoru o španskih razmerah izjavil: Španci se bodo toliko časa z ognjem igrali, da bodo zares dobili republiko.

Katehet: Bog je gospodar bliska in groma, brez njegove volje ne šine niti iskrica iz oblakov, niti ne pade las z glave. Zato so pravoverni kristjani lahko brez strahu, ker Bog ne dopusti, da bi treščilo v hram njegovih zvestih.

Janezek: Gospod katehet, prosim zakaj pa so potem nameščeni strelovodi po cerkvenih stolpih?

Gozdarji: Poglej lipo, ki smo jo pravkar podrli, lep hlod je. Čez leto dni, ko se bo osušila, bo naredil kipar Bertoncelj iz nje Marijin kip. Ko bo ta lipa, predelana v kip, stala na oltarju, bodo verniki pred njo klečali in molili: izprosi izpreobrnenje zamorskih, kitajskih in indijskih malikovalcev . . .

Hranilno in posojilno društvo delavcev v Mariboru

registrirana zadruga z omejeno zavezo
Frankopanova ul. 37, v lastni hiši
Poštni čekovni račun 13.143, podružnica Ljubljana
Telefon štev. 2635

Vabilo k
59. letnemu občnemu zboru

ki se vrši v nedeljo, dne 29. marca 1931 ob 8. uri dopoldne v Gambrinovi dvorani

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Predložitev računskega zaključka za leto 1930.
3. Poročilo nadzorstva in odobritev računskega zaključka.
4. Volitve.
5. Določitev najvišjega zneska, do katerega se dajejo posojila in sprejemajo hranilne vloge.
6. Predložitev poročila o reviziji Zveze gospodarskih zadrug.
7. Razno.

Peter Brauchardt, predsednik.

V slučaju nesklepčnosti ob napovedani uri se vrši občni zbor eno uro pozneje, to je ob 9. uri, pri vsakem številu navzočih članov.

Pristopajte k zadrugi

„Delavski dom“

r. z. z o. z. v Mariboru

Pristopnina znaša 5 Din, delež 125 Din. Vsak delavec, delavka naj smatra za svojo dolžnost, da bo član te delavske zadruge.

Kupujte svoje potrebščine pri naših inserentih.

Ko Zlatica že v šolo je hodila,
sevé najboliša je učenka bila —
oblečena je snažno in dostojno
in vedno — glejte — se smehlja spokojno.

Nekoč jo sam gospod učitelj vpraša,
kako da s snago šolo vso prekaša.
Odvrne Zlatica: »Oh, enostavno —
saj milo Zlatorog je kaj pripravno.«

Oj Zlatica — glas gre okrog:
nad vse je terpentinsko milo Zlatorog!

(Nadaljevanje sledi.)

Zlatorog

TIVAR Tivar obleke

Lastna izdelava blaga in podloge nam omogočuje nuditi

TIVAR OBLEKE

za gospode, dečke in otroke najboljše kakovosti po najnižjih cenah!

CENA OBLEK ZA GOSPODE . . . . . Din **240·— do 750·—;**
ZA DEČKE: . . . . . Din **200·— do 330·—;**
GAMBETA OD 11 DO 14 LET: . . . . . Din **210·— do 270·—;**
MORNARSKA OBLEKA OD 3 DO 10 LET: . . . . . Din **130·— do 150·—;**
OBLEKA ZA OTROKE OD 3 DO 10 LET. . . . . . Din **110·— do 270·—;**
RAGLAN: . . . . . Din **650·—;**
HLAČE: . . . . . Din **90·— do 180·—.**

TIVAR
Vrsta
Tek. štev.
Prodajna cena Din Prodajna cena
50
Pazite na gornjo ceno!

Obiščite naše prodajalce v ***Mariboru:***

Jakob Lah, Glavni trg 2
in Veletrgovina
H. J. Turad, Aleksandrova c. 7

pa se bodete uverili o resničnosti naših navedb, Prost ogled, ne da bi se sililo k nakupu! Pazite na zaščitni znak in tvorniško ceno. Pazite se vred ponaredbami!

Nalagajte svoje prihranke

v Štajerski hranilnici in posojilnici v Mariboru, Rotovški trg štev. 6.

Posojila dajemo po ugodnih pogojih!

Vloge obrestujemo po 7%
proti trimesečni odpovedi.

Za celo družino!

Velika noč se bliža!

Skrajni čas je, da spravite v red svojo obutev. Nepotrebno odstranite, ponošeno dajte v popravilo, a manjkajoče izpopolnite z novimi spomladanskimi modeli. Tu Vam nudimo mali pregled naše velike izbire, s katero so naše prodajalne popolnoma sortirane. Za vsak par čevljev si izberite primerne nogavice!

59.-

Vrsta 2651-05

Prodajamo jih iz boksa ali laka za isto ceno. Omogočite Vašim otrokom, da se njih noge normalno razvijajo.

129.-

Vrsta 3922-00

Sportni čevlji za dečke, iz rjavega boksa, z okrašenim jezikom, podkovani so z medenimi klinčki ter so za šolo in izlete.

199.-

Vrsta 2625-10

Za izprehod. Poslednji model izrezanega čevlja s kombinacijo krokodilove imitacije in okusno zaponko. Priljubljen čevelj radi izredno dobro se prilagajoče oblike.

169.-

Vrsta 1634-22

Za dijake. Spomladi odložite visoke čevlje ter jih zamenjajte z ugodnimi polčevlji iz boksa, v črni ali rjavi barvi.

89.-

Vrsta 3762-22

Za dež in slabo vreme. Podplat je požrebljan in iz močne kravje kože. Ti čevlji so za živahne dečke.

89.-

Vrsta 2642-30

Običajno Beba neče, da ima iste čevlje, kakor jih imajo bratje. Radi tega smo okrasili ta čevelj.

199.-

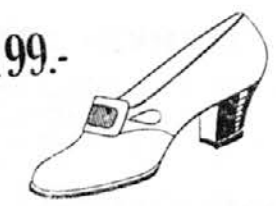

Vrsta 2605-72

Praktični, dekoltirani čevlji s polvisokim kožnim podpetnikom, izdelani iz finega boksa, rumene ali svetle moderne barve, z okusno zaponko.

149.-

Vrsta 3945-03

Spomladanski čevlji za vsako priliko. Za vsak dan na trg, iz boksa, za občutljive noge iz ševroa.

199.-

Vrsta 1955-98

Iz jelenove kože ali finega laka, okusno okrašen, s polvisokim, lahkim podpetnikom. Želite eleganten in udoben čevelj, pridite k nam!

169.-

Vrsta 3635-18

Polčevlji z vrvicami so še vedno priljubljeni, osobito radi ugodne in lepe oblike.

199.-

Vrsta 1805-15

Praktični dekoltirani čeveljčki s polvisokim kožnim podpetnikom, izdelani iz finega boksa, rumene ali svetle modre barve, z zaponko.

199.-

Vrsta 1245-63

Čevlji z zaponko s polvisokimi podpetniki, iz rjavega semiša z usnjenim okraskom ali v raznih modernih barvah.

199.-

Vrsta 1625-26

Lahki čevlji s polvisokimi lesenimi petami, okusno kombinirani, toda izdelani iz najfinejšega materijala. Imamo jih iz laka in boksa.

49.-

Vrsta 4235-37

Lahki in zelo udobni čevlji, iz platna v sivi barvi, z zdržljivim gumijastim podplatom, za moške in ženske Din 49.—.

169.-

Vrsta 9805-05

Čevlji za ples, izdelani iz najlepšega laka, pristojajo k vsaki toaleti in lahko plešete z njimi celo sezono. Isto obliko dobite tudi z okusno zaponko.

69.-

Vrsta 9815-03

Eleganten salonski čeveljček iz črnega žameta (baržuna). Vedno dami potreben doma, v pisarni in za vsakdanji ples.

199.-

Vrsta 5605-27

K spomladanski obleki, za promenado, si kupite ta lep dekoltiran čeveljček, okrašen z zmajevo kožo, z visokimi petami, prikazuje pariško modo.

199.-

Vrsta 9675-38

Kako Vam ugajajo ti krasni čevlji? Okrasili smo jih s kombinacijo raznih barv. — Pridite in si jih oglejte!

69.-

Vrsta 9175-03

Razen satenskih in atlasnih črnih in v raznih barvah, prinašamo za poletje izdelan čevelj iz belega rips-platna za lahko letno obleko.

69.-

Vrsta 9875-05

Elegantni čevlji z zaponko, iz črnega baržuna (žameta), z visoko peto. Priljubljeni so radi enostavnosti.

169.-

Vrsta 1937-22

Vi, ki ste izpostavljeni štrapacu, rabite za pomlad lahke čevlje. Evo jih! s trpežnim gumijastim podplatom za neverjetno nizko ceno!

249.-

Vrsta 9637-21

Na zahtevo mnogih naših odjemalcev prinašamo to poletje novo špičasto obliko. Garderoba elegantnega gospoda ni mogoča brez teh čevljev, imamo jih v laku, črnem in rjavem boksu.

249.-

Vrsta 6627-08

Eleganten udoben čevelj za boljšega gospoda. Sportniki na terenu in oni na tribunah ne morejo biti brez čevljev te oblike.

249.-

Vrsta 7837-21

Ta špičasta fazona je okus za boljšega gospoda. Izdelana je z obrobkom iz najboljšega laka in z usnjenimi petami.

249.-

Vrsta 6637-11

Ako nosite obleko iz angleške tkanine, ne morete biti brez te oblike sportnega čevlja, ki je izdelan iz najboljšega boksa, okusno okrašen. Imamo jih v črni in rjavi barvi.

59.-

Vrsta 7947

Kadar vstanete zjutraj iz tople postelje, obujte te copate. Kadar pridete z dela domov, potrebujete jih zopet, da se Vaše noge odpočijejo. Za to nizko ceno jih lahko vsakdo kupi. Ur. 144.

Ur 144.

249.-

Vrsta 9677-22 Din. 249.-

Priljubljen čevelj naših stalnih strank. Izdelan je iz najfinejšega boksa, z lahkim kožnim podplatom in gumijastim podpetnikom. Imamo jih v vseh velikostih in širinah.

169.-

Vrsta 3967-22

Moški čevlji iz prvovrstnega boksa za štrapac, s požebljanim podplatom. — So vzdržljivi in udobni ter ne žulijo ne noge, ne žepa.

Bata

Tiska: Ljudska tiskarna d. d. v Mariboru, predstavitelj Jošip Ošlak v Mariboru. — Za konzorcij izdaja in urejuje Viktor Eržen v Mariboru.